

Бүгүнтү ыкалдыппыт
биһиги бир дөйдулааппыт,
"Сага алаа" таһааппан
сабалаан суруналыыстыка эй-
этигэр суолун солообут Гали-
на ПОЛУСКИНА буалар. Галина
Ивановна күн-бүгүн "Долбар
Хотун" сурунаал кылаабынай
редакторун эбээһинэһин то-
лорооччу быһыытынан үлэли-
хамныы сүлбүр. Ону сэргэ бу
сайын кэргэнин Петр Полуски-
ны кытта сыралатан "Олох"
диз ааптаах сааһалы тыһын-
наах сурунаалларын күн сири-
көрдөбүттүрү.

-Галина, сурналыгыстыка эй-
этин хайдах талбыккыны?

- Алар орто оскуолатыгар үржэ сылдан Татьяна Николаевна Хомутова салайар "Курсун" конкурдар постарыгар дарыктаамыгым ииники идиби таларбар улаханык кемелестута. Оскуола көппэ икки сыл даанынан туран туттарсан дуруналыстыка салаатыгар килбигим.

- Үлэбин тобо "Сапа алах" хаһыаттан сабалыыра санам-мыксыны?

- Очигдолорго редакторынан Гаврил Гаврильевич Попов үлэ-лээн-хамнаан олоороо Үөрөнэ сыпдын практикабын бу хайыакка баран, коллективка туту кириин, бодорууган үөрэх-сий бүтэрэрбөр Чурагчыга тах-сыйын дээн билэгтүк быһаарым-мытым. Онон эбили Гаврил Га-врильевич мин санаабын ойвоон, туту үлэрэ ыгырыгыта улахан севолу соһһообута.

- Очигтоогу кэмнэри ахтан-
санаан аастаах...

- "Сана олохго" үзлээбтэй хэмээрэм ололум сүүрүн онгоулдарыгтан бириддэстэрэ буолар. Семен Романович Давылов, Светлана Семеновна Смирнова курдук улахан уопуттаах, айар талааннаах дьону кытта алтыһыһын билигин эиэн тутта саныыбын. Уопсайынан "Сана олохго" үзлээбтэй дьон, этэргэ дылы, бияр дьыэ кэргэн курдук буолаахпыт. Билигин даҕаны дьомхон олус чугастык саныыбын, ахтабын. Миягин куруутун ойууллэригэр, ойдууллэригэр редактор Афанасий Афанасьевич Захаровынан сирэйдээн барыһарыгар махталбын биллэрэбин.

- Долгуйар Дьоккуускай куорат зийигин хайдах көрүстэ?

- Баастаан кэллэрым утаа атыгырылым албэх этэ. Онтон кыра-кыралаан үөрэнэн, билин дьэ арыый куорат тыаһын ылымнан дүөхтүн сеп. Ол эрэн сэт биир, куораттын джэн хайдах да түөспүн охсуммаппын. Чурапчыбын ээ мин, истийн-та-стийн!

-Бастаан килрэдэйн утаа "Ил Түмэн" хаһыакка үлэлзэбитин дүү?

- Ойнух. Айталина Оксент-
люкова редактордаах олох ура-
ты хайысхалаах хайыска үлэ-
лээбитим. Политика. Бу ойготтон
олох тайгачи күнн эбиция. Күн
тура-тура бүтүр-бүтүт мун-
нахтарга сыдыар уонна ону су-
руука тиэр мээхэ кырдыкча
нарахан этэ. Кыната сарбышчы
күтөр курдук санаммытым. Көн-
нүмүнэн изийим да сүгэн барбы-
та. Үчүгэйэ дии, үрдүк салаллох
садайааччылары кытта ал-
тыһан, кинилэри кытта саргыс-
таһа олорон сөбүргэһэн суруу-
лаһык быһыытынан таһымым
арыйа үрдээбитэ буолуо дии са-
ныһыйым.

- Билигүн "Далбар Хатун" сү-
рүнөөлгө үлэллүгүн?

- Бу сайынгаттан "Далбар Хотун" сурунаалга кэлбитим. Дээхналлалта аналлаах саха-



лыы тыһынан тахсар соҕуох сурунаал эйигэ мийиги тута абылаата. Суруллар тизмэтэ, сырдатыллар хайысхата барыта миекэ сөп түбөһөр, дүүһабар чыгас.

- Бу сурӯнаал туғунаан көпсип
түсләккин 33.

– "Далбар Хотун" сурунаал 1994 сэллэхтэн тахсар Мангнайгы редакторынан Наталья Ивановна Харлампьева булар. Ол кэмгэн күл бүтүгнэ дээр редакторынан Аида Ефимова Шапошникова үлэлзэн-хамнаан кэлтэ. Кырдышпылан эт-тэхэ, бу "Далбар Хотун" сурунаалы уруусу отгүгэр мин ийэм аахха пийдэхпинэ түбэн түнэн аагар сурунаалым этэ. Ол эрэн аарыах сытан бэтхэг сурунаал хаачыстыбата, ис-тас көсүгүтэ лаппа тунсубугун, аныг ааргачы ирдэбилгэр эппиэт-тээр буолубугун бализтиг көрбүтүм. Ханых баагар дахтар, ийэ, эбэ бу сурунаалтан наадалааргы булан аагар, санаатын сааһыланар, ардыгар сүбэйдэ да оностор.

- Хантык рубрикалардаат-
тытый?

- "Далбар олбох" дээн биэр сүүрүн рубрикалахыгт. Манна элбох оролох ийалэр, бастыг үлэлэхэ холобурга сымдыар дахталлар тустарынан суруллар. Онгу сэргэ айыштан танааннаахтарга анаан "Айар күт", азылары сыралтар Тойон сэргэ, оролорго тунааийн "Далбарай" рубрикалар бааллар. Огтон аараачыларбыг ордук сөбүлээн күлүсээр олоххо-данааха дахтал киһиэхэ чаччы наадалаах туһалаах сүбэлэри биэрэр рубрикалары ордороллор. Ол иккэ нэргэ үөрэтэр "Хотуйаа или" минньигэс астаах хаһаайкаларга туһаайышлыбыг "Сандам" барылы бары туһаага танаар кыраттан да кэрэ көстүүн оңорооччуларга аһаан "Сүһүм", дьижини-уоту тупсарыг пьстутууга, дьиз иккэ барааны дууһытаргы пьна оңорууга сүбэлэри биэрэр "Сайылыгым барахсан" дээн рубрикалар. Этэрэ дьирсаха кэһитиһэр ийдөөр пьна суруллубут, дьиз аайы баар матырыйаалтан оңоһуулар чэгчээк сүбэлэр хаһаайкага да дьирсэһэр пьна да нааддалар.

- "Соргу" дигэн олус интэ
риэтин рубликалассытын би
лэбин...

- Хайры да сэлэн тахса
"Соргу" дэж рублианы поэте
са Ольга Николаевна Корзина
- Умсуура салайар. Бу юрды
саха киһитэ өйүн-санаатын
сааһыланарыгар, билигит
дэлээннаах олоххо тахтир

тэтгэрбэксэ, огурса огустарба-
ка, кыраттан кыһыырбака
олорун онгосторулар нэрх буол-
лорун рубрика Уйуулар (психоло-
гия) үөрэрин таарыйлар. Мин би-
ир бэйэм эмкэ бу рубриканы
олус сэрээн аарыһын, сүбэтэ-
аматын олохтор туһанабын.
"Көтөр кыһатыһан, кини саама
тыһан" дииллэр дии Отгон
"Соргуну" ааһан баран кини
бэрэһэнни кыһаланы атын ха-
раһынан көрөр, инноватэ,
үтүгэһэ эрээккү үтүгүрүтэ дии
буолар Бу рубрикка тахсыбат
матырыйааллары тиһэн, уура
сыйдыан хат-хат аяхтахха
кадьыһа эссе улаатыа эбэтэ бу-
оллор.

- "Далбар Хотун" куонкурук кыайымлаша бир дойдулаахпыт Ирина Дмитриевна Захарова "Женищины России" дигэн куонкуруска кыттыр дигэн истибилит дии.

- Чурагчигтаагы "Тухлумаан" оёр садгаар этносоглогчсанаан урлалар Ирина Дмитриевна Захарова "Далбар Хотун" тордус тогудун ыстыллыбыгт куонкурунун кыймылаага буолбута. Онуохайдыгт, тогудеугт, ыккетиныгт, нэхилингт, улуус обществейнай слогор нэхтөөх кыгылыны ылар, "Короһа" дьиз Чурагчытаагы нэхлээр түмүүсүлэригичилээн, Ирина Дмитриевна боллотун "Женщины России" дьиз Бүтүн Россиятаагы национальнай куонсу-



- "Далбар Хотун"
сурунаал ыгтар куонкуруста-
рын билигүнэр эрэ.

- "Далбар Хотун" сурунаал редакцита сүүрүн үлэгийн сэргэ араас общественнай хабианнаах дыһаллары тэрийэр. Олортон биһр сүүрүнээр, сыллата ылытылар республикатаары "Далбар Хотун" куюнкурус буолар. Бу куюнкурус аан бастакытын 2007 сыллаахха Аан дойду дыхталлары күнүн көрсө ылытылыбыт. Онно 37-тэн 57-гэр диири саастаах 16 мааны ыал итэлэрэ, эбэлэрэ, алаһа дыһ хотуттара кыгытыгыттар. Ол кээнэ кэлэр күрэхтэр сым көтө-көтө буолу-таһаабыттар. Үнүс күрэх кэнигитэн сыллата ылытарга санаа киирэн, бу ааһан эрөр сым куулун тутарыгар "Далбар Хотун" күрөх төрдүс түгүлүн А.Е.Кулаковская аатынан норуоттар довролдуулары дүмүтүгүр үрдүк тэрэбинеэбэхтик буолан аастыат. Куюнкурус сыллата таһыма үрдүн илэр. Кэлэр сылга бэниэ түгүлүн ылытылыахтаах, баһамыһын үлэтэ сараланна

рускы кытгар
чискэ тиксэн, интернет уонна
суутабыл телефонтан смс нөҕү
кулаастааһын бара турар. Офици-
альной woman-russia.ru дис-
сайт баар. Бу сайт нөҕү сэттин
ныи бикүлүгэр дэрибары кытта
аччыларга кулаастааһын ыы-
тыллар. Түтэниээн туһанаан
"Сага олох" аараччыларыл.
Чурапчы олохтоохторун бил-
дойдулаахтарын, саха Далба
Хотунун Ирина Захарованы
өйүүргүтүгэр, кулаастааһын см-
сэбэр интернет нөҕүө биэрэр
гөтүгэр ыгытыабын.

- "Далбар Хотун" сурунаалт
сурутлуу хайдаг бара түүдэрүү?

- Альбины 11 күнүттө саралаан почти беры салмадары гар сурутуу бара турар. "Сахаос чэст" АТ ийиэи сэттэ редиинэ бээр. Онгон сахалыы тылына тахсар сурунааллар уонун хаһыаттар холбоон "Дьэ кэртэ" коммела дьин оһоһулубута. Оһо кувэрэллэр: "Далбар Хотун", "Чолбон", "Туораанчык" сурунааллар уонна "Кэскил", "Забота-Ачыы" хаһыаттар. Ты

дхонугар бу олус табылгастаах
суругуу (сыл анарыгар 1224
солж).

Онтон "Далбар Хотун" туһунан кэжээтэхэ, сурунаал-быт сылта арыста тахсар. Сыл агарыгар андуччыларбыт түөрү күмүрү туталлар. Сына-быт дарааы удамыр, сылтагары-гар баара суоҕа 255,56 солс. Бу 2013 сыл бастагы агарыгар су-рутууга кэжээ куоһурустары бэлдэһибит.

- Куонкурустарыгын сыр-
дат эрз

- "Далбар Хотун" сурунаалта суруттар" дээн республика бары мунарпалыкы тэриспеллригэр (нэһиликтэригэр) аһаан сурунаалыгытн сурутууга куюнкурус билигэрдибит. Нэһиликтэһэ аһааһыан үс балэххэ араарт, ыһаһыһахтарты бырыһыаныан корон таһаарыахтааһыт. Бу куюнкуруска нэһиликтэһэ уотсай аһааһыттан 12%-тан элбэх сурутааччылаах эрэ нэһиликтэһэ кыттыһы ыһахтара. Кыһаһааһах нэһиликтэһэ "Далбар Хотун" сурунаал кунэрэ ыһаһыһахтара. Бу улахаһа таһыһаах тэрэһиниригэр сурунаалыһтар, араас эйгэрэ (доруобуйа харыстаһыла, уорэриги, социалык хайыһа, ода) үлэһин-хамыһы сыйдыар специалиһтар, норуот ээһиттэрэ, эстрада сулуһтара кыттыһы ыһахтара. Нэһиликтэһэ аһаан араас куюнкуруһтар, сүүүгүлэххэ лотеря оһоһуотуу. Маһы таһыһа сурутууга үс бастыт кордоруүлэххэ нэһиликтэһэ олохторо-дыаһахтара, дьһуу-дыаһталлара, дьһэ көрэттэрэ "Далбар Хотун" сурунаалта 2013 сыл бастаһы агартыгар сыйлаһыһахтара. Нэһиликэ аһа-суһа кэһэ эйгэр таһыһа. Оһо бары нэһиликэ баһыһыһтарын специалиһтарын бу куюнкуруска кыттаргыла "Далбар Хотун" сурунаалта сурутууга үлэһэһэргэ ыһаһаһа.

Онтон икис куонкуруспу-
чолчу суруттарбыт аарыаччы-
ларбыттар, ийэлэргэ, дьэ
хаһаайкаларыгар, хаһаайттар-
ыгар туһаайышлар. "Сурут-
онор, ийэй!" дии ааттаах куо-
курус буолар, истэниэниг, ас-
чыт, уус тарбахтаах, дьэ ис ба-
раанын тупсадай пына уратыты-
огостон озорор кэрэ алгара-
туһаайышлар. Сүрүн усулуу-
буйата дии "Далбар Хотун" су-
рунаалга суруттарбыт эрэ буо-
луохтарыт наада. Олус үчүгү-
биринистэр турдулар: истэни-
массыына, дьоро күннэргэ ту-
тулар сахалыы оһуордаах
машдардаах фарфоровай сер-
виз, фотоаппарат, тугу-
маһыһыттан 10 000 солк суу-
маҕи сертификата. Ошон суруна-
алга суруйтарбыттар кытта-
балэмниг, суруйгара илвистэ-
суруутара кыттыһыт! Дьылор о-
зор элэр ийэлэр, эбэлэр кыта-
тыт! Куонкурустарбыт ба-
таһаһыһалара хаһаайка, суру-
наалыт кэлэр нүөмөрүгэр та-
сыада, кэтээн кэрэ сылдыһыт. И-
тэриизиргэбиит буоллахпыт!
42-00-64, 89142332208 нүөмөр-
дүгэ эҕийтн быһыт.

- Тумраас Чуралчын дьянууг тийш багцархтай?

- Куруутун ахтар-сапын дөйдүм дыю! Тутангы туhanан утлалар сурунаалы коллеспыны азыттан бары и азери аастыт Ийз күлүни азери далийин! Чачан буолут, куруутун үөрө-көтө сыдыан үрэлэртүт, чутас дыонтугу ситиһиһэринин дашаттанан олуктук дьылоох тутангыриктин тут олун! Дабар Хотун сурунаа арааскапат арыскаат, үтү сүбөһөөт, иккит дьүөсүт бу олун!

НАТАЛЬЯ ПУХОВА

Хаймат бичээс баарилар графика: 16 ч 00 м. Бичээс баариллиг: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоуука 31.10.2012 с. офсетка бичээтэннэ.
Аадырына: 678670, Чураалч сэл., Карл Маркс уул, 26 "а" Индекс: 54907. Хаймат нэдиэлэ үстэ; олтусуунуука, чаппаргэ усина субуотага тхсар.